

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2024 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w sprawie F. D. oskarżonego z art. 158 § 1 k.k. i inne,
kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść oskarżonego
od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Ełku z dnia 6 kwietnia
2023 r., sygn. akt II K 217/23,

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy w części dotyczącej
orzeczenia o karze grzywny i sprawę w tym zakresie przekazuje
Sądowi Rejonowemu w Ełku do ponownego rozpoznania.**

Michał Laskowski Andrzej Stępka Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

F. D. oskarżony został o to, że w nocy 22/23 października 2022 r. w E. przy ul. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, brał udział w pobiciu A. S. i A. S.1 w ten sposób, że zadawał im uderzenia rękoma i nogami po całym ciele, przez co naraził ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku

określonego w art. 156 § 1 k.k. lub art. 157 § 1 k.k., czym spowodował u A. S. obrażenia w postaci otarcia naskórka w obrębie grzbietu nosa, powierzchniowych otarć naskórka w obrębie głowy, krwaka podskórnego w okolicy nadczołowej lewej, zasinienia w obrębie powieki górnej oka lewego, natomiast u A. S.1 obrażenia w postaci krwaka okularowego oka lewego, powodując rozstrój zdrowia poniżej dni siedmiu, tj. o czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (k. 108).

Wyrokiem nakazowym z dnia 6 kwietnia 2023 r., w sprawie o sygn. akt II K 217/23, Sąd Rejonowy w Elku przyjął, że na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, uznał oskarżonego F. D. za winnego zarzuconego mu aktem oskarżenia czynu - i za to na mocy art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 240 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych; na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek zapłaty na rzecz A. S. i A. S.1 kwot po 1.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa (k. 110).

Powyższy wyrok uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 5 maja 2023 r. (k. 127), a nie jak błędnie przyjął sąd – w dniu 6 maja 2023 r. (k. 110v).

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny w drodze kasacji zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze grzywny na korzyść skazanego F. D.

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 502 § 1 k.p.k., poprzez orzeczenie wobec F. D. w postępowaniu nakazowym kary grzywny w wysokości 240 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych, podczas gdy wskazany przepis ustawy dopuszcza wymierzenie kary ograniczenia wolności lub grzywny w wysokości 200 stawek dziennych albo do 200.000 złotych.

W konkluzji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Elku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się być w sposób oczywisty zasadna, co pozwalało na rozpoznanie jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k. i uwzględnienie w całości.

Należy się zgodzić ze skarżącym, że wyrok Sądu Rejonowego w Ełku zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa procesowego, wskazanym w zarzucie kasacji.

Prokurator Generalny słusznie wskazał, że zgodnie z art. 502 § 1 k.p.k., wyrokiem nakazowym można orzec karę ograniczenia wolności lub grzywnę w wysokości do 200 stawek dziennych albo do 200.000 złotych. Natomiast w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w Ełku uznał, że cele kary spełni dopiero grzywna w wysokości 240 stawek dziennych. W tej sytuacji Sąd nie był uprawniony do procedowania w trybie nakazowym, albowiem represja orzeczona w takiej wysokości wykracza poza dopuszczalną ustawowo granicę. Jeżeli w realiach konkretnej sprawy zachodzi konieczność wymierzenia kary surowszej, niż to wynika z dyspozycji art. 502 § 1 i 2 k.p.k., brak jest podstaw prawnych do wydania wyroku nakazowego i sprawa winna podlegać rozpoznaniu na rozprawie, zgodnie z zasadami ogólnymi.

Wymierzona kara grzywny przekracza ustawowe jej granice, skoro Sąd Rejonowy wymierzył skazanemu tę karę w wymiarze powyżej górnej granicy określonej w przywołanym przepisie. Jest oczywiste, że wymierzenie kary grzywny powyżej granicy, o której mowa w art. 502 § 1 k.p.k., stanowi rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wyroku (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 października 2023 r., III KK 388/23; z dnia 25 stycznia 2022 r., IV KK 639/21; z dnia 25 lutego 2022 r., III KK 514/21). Ten wpływ uwidacznia się w tym, iż skazany ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie, w odniesieniu do okoliczności tej sprawy – a zatem zbyt surową.

W rezultacie, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanego uchylił wyrok nakazowy w części dotyczącej orzeczenia o karze grzywny i przekazał w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ełku.

Michał Laskowski Andrzej Stępka Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

[ms]